

KOD UCZNIĄ

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z GEOGRAFII
DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM
ROK SZKOLNY 2014/2015
ETAP OKRĘGOWY**

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 19 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy, sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
3. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. Możesz korzystać z linijki, cyrkla lub innych pomocy do mierzenia odległości na mapie.
7. Nie używaj korektora.
8. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych

do uzyskania: 40

Do następnego etapu
zakwalifikujesz się,
jeżeli uzyskasz co
najmniej 32 punkty.

Pracuj samodzielnie.

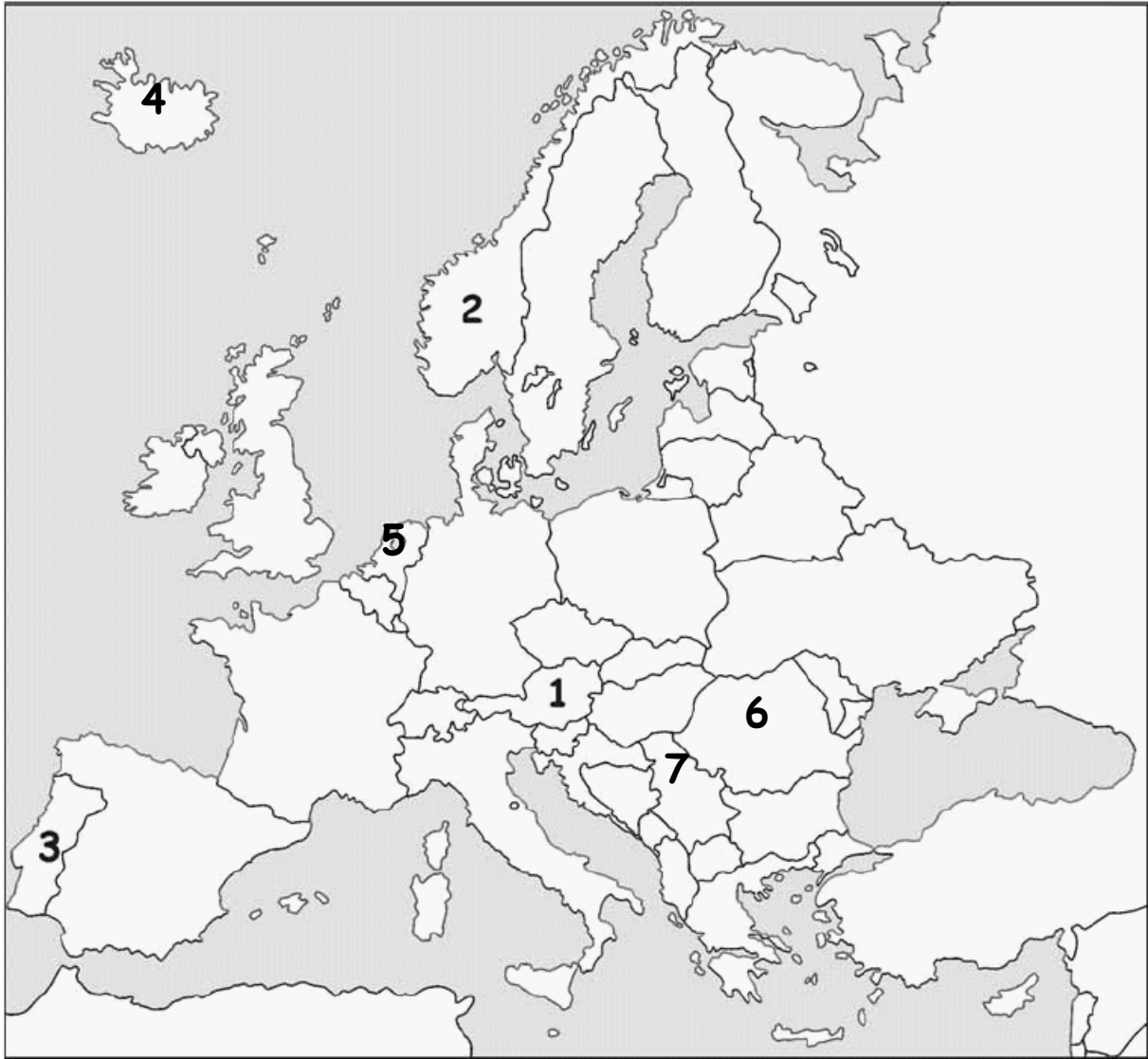
POWODZENIA!

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Razem
Liczba punktów											
L. pkt. po weryfikacji											
Nr zadania	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Liczba punktów											
L. pkt. po weryfikacji											

Zatwierdzam

Mapa do zadań 1. – 2.

Zadanie 1. (2 p.)

Na mapie konturowej oznaczono wybrane państwa europejskie cyframi **1 – 7**.

Wpisz do tabeli nazwy tych państw i określ ich przynależność do Unii Europejskiej, stawiając znak X w odpowiedniej kolumnie.

Nr na mapie	Nazwa państwa	Przynależność do UE	
		TAK	NIE
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			

Zadanie 2. (2 p.)

Przyporządkuj każdemu z zaznaczonych na mapie państw rodzinę językową, do której należy jego naród, wybierając spośród poniższych. Wpisz obok numeru państwa odpowiednią literę.

G – języki germańskie, **R** – języki romańskie, **S** – języki słowiańskie, **U** – języki ugrofińskie

1	5
2	6
3	7
4	

Zadanie 3. (1 p.)

Wyjaśnij, jaka jest różnica w pochodzeniu muzułmanów mieszkających w Bośni i Hercegowinie oraz w Niemczech i we Francji.

Odpowiedź:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4. (4 p.)

Wykonaj poniższe polecenia na mapie Europy, znajdującej się pod zadaniem.

a) Oznacz na mapie literami **A**, **B**, **C** cieśniny, przez które przebiega morska granica oddzielająca Europę od Azji i Afryki. Podaj nazwy tych cieśnin.

A -

B -

C -

b) Zaznacz na mapie fragment azjatyckiego wybrzeża Morza Czarnego (pociągnij długopisem wzdłuż linii brzegowej).

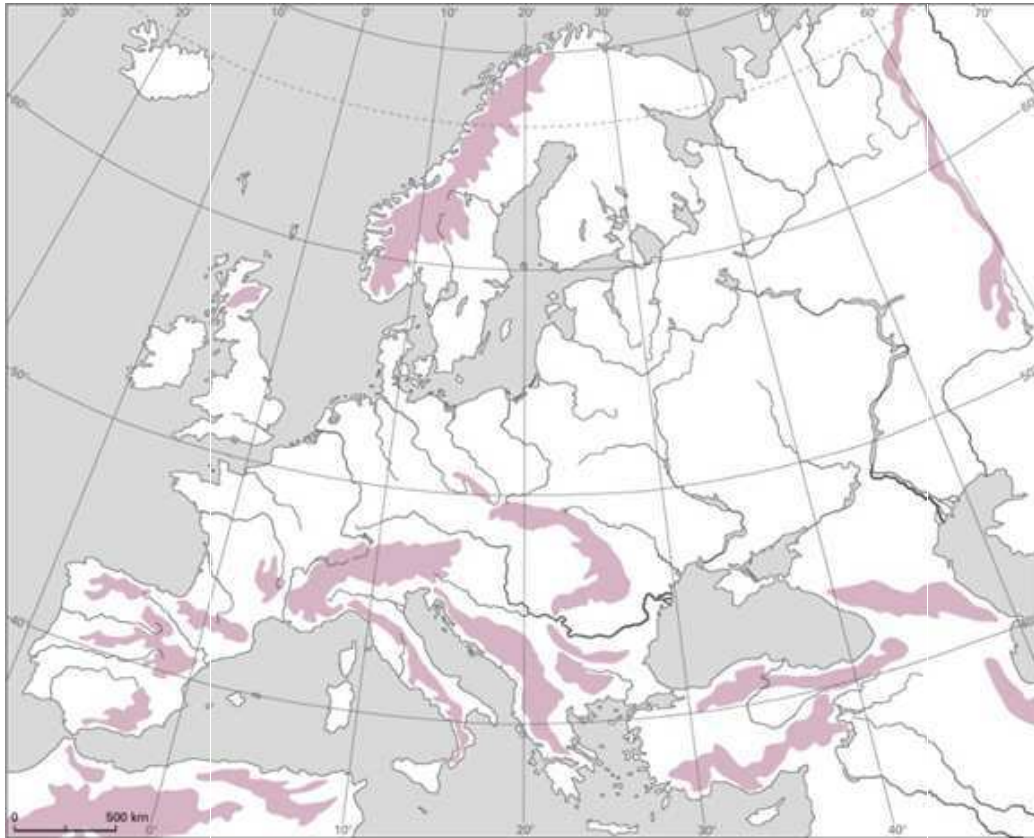
c) Podpisz na mapie cyframi:

1 – wyspę z najwyższym wulkanem Europy,

2 – łańcuch górski z charakterystycznymi fieldami,

3 – nizinę na platformie prekambryjskiej,

4 – krainę o największym skupisku jezior w Europie.

Zadanie 5. (2 p.)

Zaznacz obok poniższych zdań literę **P**, gdy zdanie jest prawdziwe lub literę **F**, gdy jest niezgodne z prawdą.

1. Europa jest najmniejszym kontynentem na Ziemi.	P	F
2. Linia brzegowa Europy jest dłuższa od linii brzegowej Afryki.	P	F
3. 90% kontynentu zajmują obszary nizinne.	P	F
4. Większość wielkich form rzeźby terenu Europy ma przebieg równoleżnikowy.	P	F
5. Południe Europy zajmują stare i młode góry fałdowe.	P	F

Zadanie 6. (2 p.)

W drugiej połowie kwietnia na obszarze Europy możemy zaobserwować jednoczesne występowanie termicznej wiosny, zimy i lata. Wykonaj polecenia na podstawie mapy, która przedstawia tę sytuację.

Zasięg termicznych pór roku w Europie na podstawie średniej temperatury powietrza w dniach 15-23 kwietnia 2014 roku w Europie. Dane: IGES/COLA. Opracowanie: TwojaPogoda.pl

- a) Wpisz do tabeli nazwy stref klimatycznych, których zasięg w Europie pokrywa się w przybliżeniu z zasięgiem termicznych pór roku w okresie 15-23 kwietnia 2014 roku.

Zasięg termicznej:	Strefa klimatyczna
zimy	
wiosny	
lata	

- b) Podaj nawę czynnika klimatotwórczego, dzięki któremu w tym samym czasie w różnych regionach Europy występują różne termiczne pory roku.

.....

Zadanie 7. (3 p.)

Uzupełnij ciągi przyczynowo-skutkowe, tak aby ukazywały wpływ warunków naturalnych na gospodarkę państw Półwyspu Skandynawskiego. Skorzystaj z poniższych określeń, wstawiając w ramki odpowiednie cyfry.

- 1 – utrudniona komunikacja, 2 – krótki okres wegetacyjny, 3 – potencjał energetyczny rzek,
4 – naturalne pastwiska, 5 – uprawy szklarniowe, 6 – rozwój hydroenergetyki,
7 – hodowla reniferów, 8 – podmorskie tunele, 9 – przemysł wydobywczy

fiordy	⇒		⇒	
duże różnice wysokości	⇒		⇒	
tundra	⇒		⇒	
chłodny klimat	⇒		⇒	

Zadania 8. – 11. wykonaj na podstawie tekstu i własnej wiedzy.

Ekspres Bernina zawdzięcza sławę widokom i rekordowi – to najwyższej położona linia kolejowa w Europie przecinająca przełęcz Bernina na wysokości 2253 m n.p.m. To też najbardziej spektakularna droga przez Alpy i jedyna kolej pozwalająca przeciąć je z północy na południe, by w ciągu dwóch i pół godziny przenieść się z lodowców w cień palm. Żeby tego dokonać pociągi muszą pokonać 55 tuneli, 196 mostów i wiaduktów oraz stoki o bardzo dużym nachyleniu. Co bardziej wrażliwych może przyprawić o ból głowy, bo mkną w dół jak strzała, obniżając się o 70 metrów na każdym pokonanym kilometrze.

Pasażerowie nie odrywają wzroku od okien, którymi przeszklono wagony właściwie w całości: po lewej ośnieżone szczyty, z których sphywa lodowiec, po prawej strome stoki, za kilkoma szaleńczymi zakrętami wyłania się jezioro, dalej jest tunel i wieże miasteczka, a gdy wydaje się, że atrakcje się skończyły, one dopiero się zaczynają, bo pociąg wjeżdża na wiszące nad doliną wiadukty. Przyjazd na ostatnią stację linii Bernina jest jak przeniesienie do innego świata. Spod alpejskich lodowców zjechaliśmy na 400 m n.p.m. W słońcu pnie się winorośl, kwitną dywany kwiatów a znad stolików ustawionych w cieniu palm słyhać gwar rozmów po włosku. Atmosfera alpejska jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki zmieniła się w śródziemnomorską.

Na podstawie: Bezpłatny dodatek do „Gazety Wyborczej” Lato w Szwajcarii, 12.04.2014.

Zadanie 8. (1 p.)

Zaznacz cechę, która nie jest typowa dla krajobrazu Alp.

- A. wysokie, ostre szczyty i strome stoki
- B. kotły polodowcowe i doliny U - kształtne
- C. wysokie góry o spłaszczonych szczytach
- D. lodowce górskie i jeziora polodowcowe

Zadanie 9. (1 p.)

Wymień cztery rodzaje inwestycji, jakie przeprowadzono w celu budowy i rozwoju szlaków komunikacyjnych na obszarze Alp.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Zadanie 10. (2 p.)

Wyjaśnij, jaka jest przyczyna różnic w krajobrazie wysokich gór i ich podnóży.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11. (1 p.)

Oblicz temperaturę powietrza w południe na przełęczy Bernina, jeśli u podnóża gór na wysokości 400 m n.p.m. wynosi ona 20°C.

Odpowiedź: °C

Zadanie 12. (2 p.)

Przyporządkuj wymienionym regionom Europy cechy ich gospodarki. Wpisz do tabeli litery, którymi oznaczono te cechy.

- A. Posiadają bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturę turystyczną.
- B. Mają bardzo dobrze rozwinięty przemysł drzewny.
- C. Eksploatuje się tam złoża ropy naftowej i gazu ziemnego.
- D. Słyną z przemysłu farmaceutycznego, precyzyjnego i jubilerskiego.
- E. Mają bardzo dobrze rozwiniętą hydroenergetykę.
- F. Ogromną rolę w gospodarce tych krajów odgrywają usługi finansowe.
- G. Mają bardzo dobrze rozwinięty przemysł spożywczy.
- H. Duże znaczenie w gospodarce regionu ma wydobywanie węgla kamiennego.

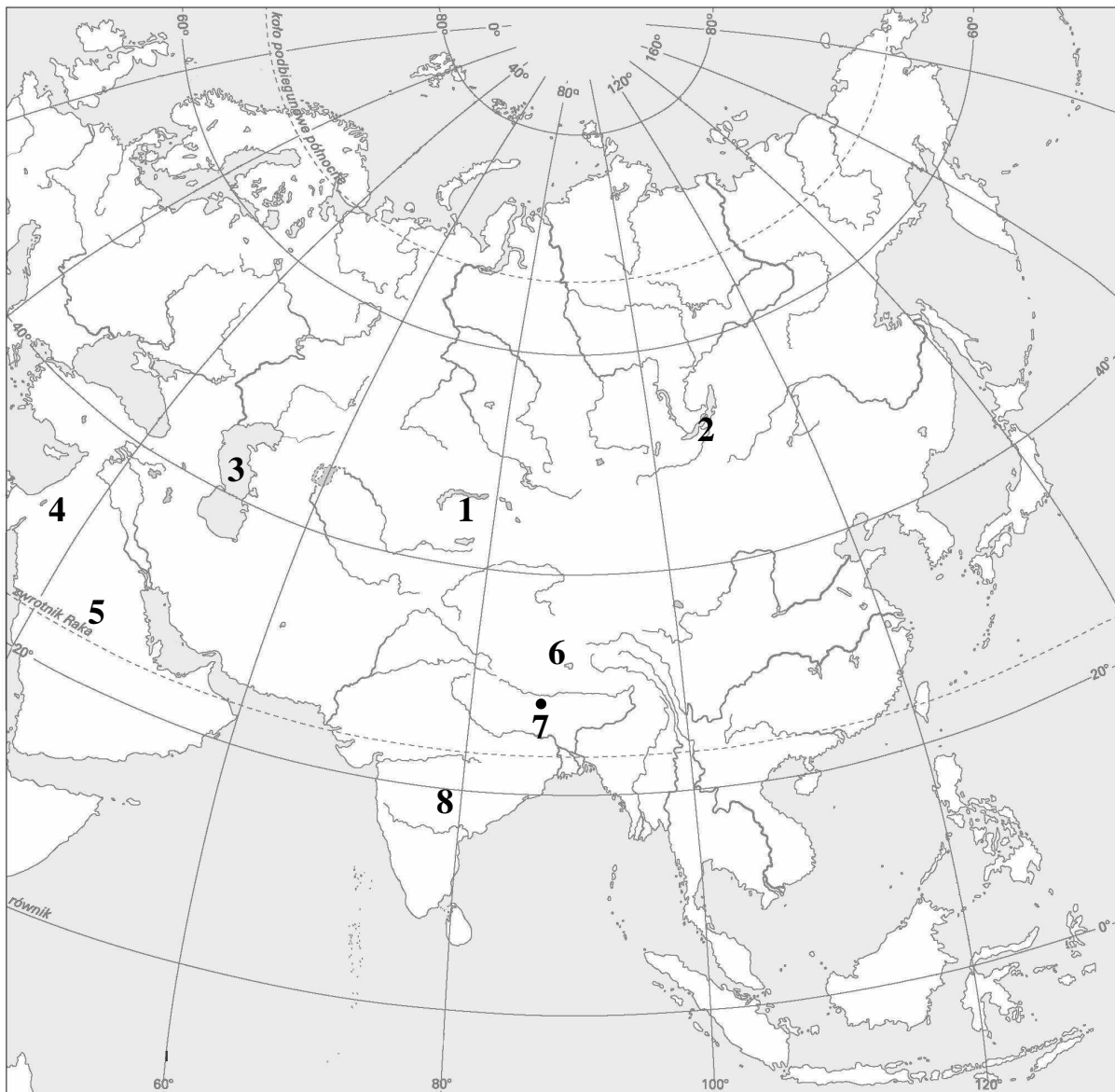
Kraje skandynawskie	Kraje alpejskie

Zadanie 13. (2 p.)

Skreśl w zdaniach niepoprawne informacje tak, aby zdania przedstawiały przykłady wielkich kontrastów geograficznych Azji.

- A. Różnica między najwyższym punktem na Ziemi i punktem najniższym położonym na lądzie wynosi ponad 9 000 m/12 000 m.
- B. We wschodniej części Syberii notuje się największe na świecie absolutne amplitudy temperatury powietrza wynoszące około 100°C/80°C.
- C. Różnica między rekordowo wysokimi opadami rocznymi u podnóża Himalajów i znikomymi na Półwyspie Arabskim wynosi prawie 5 000 mm/11 000 mm

Mapa do zadań 14. – 15.

Zadanie 14. (2 p.)

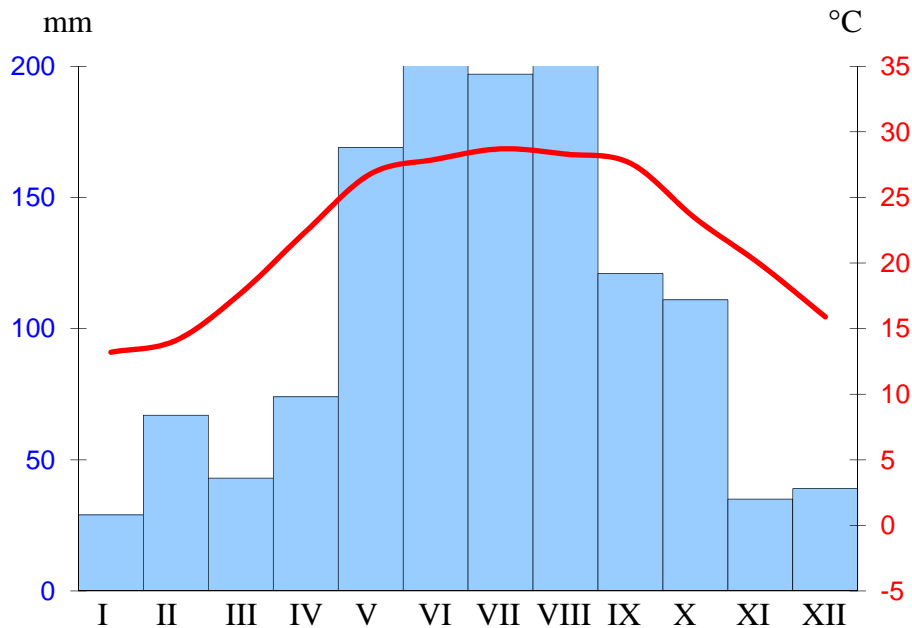
Na mapie konturowej Azji oznaczono numerami wybrane obiekty geograficzne, niektóre z nich stanowią rekordy geograficzne świata. Podaj nazwy wymienionych w tabeli rekordów oraz numery, którymi oznaczono je na mapie.

Światowe rekordy geograficzne	Nazwy geograficzne	Nr na mapie
Najwyższy szczyt		
Najgłębsza depresja		
Największy półwysep		
Najwyżej położona wyżyna		
Największe jezioro		
Najgłębsze jezioro		

Zadanie 15. (4 p.)

Wykres przedstawia przebieg temperatury powietrza i opadów atmosferycznych w miejscowości Nanning (22°42'N, 108°16'E).

Wykonaj polecenia na podstawie wykresu i mapy Azji.

a) Podaj nazwę państwa, w której znajduje się miejscowość Nanning.

Nanning leży w

- b) Uprawa ryżu związana jest z występującymi warunkami klimatycznymi.
 Uzupełnij tabelę wpisując odpowiednie miesiące, podczas których przebiegają kolejne etapy prac na polach ryżowych w ciągu całego roku.

Lp.	Etapy pracy	Miesiące (konkretny miesiąc, lub okres od..... do)
1.	Wysiewanie nasion ryżu na przygotowanych poletkach.	
2.	Wysadzanie wyhodowanych sadzonek ryżu na zalanych wodą polach.	
3.	Intensywny wzrost, dojrzewanie i zbiory ryżu.	
4.	Przerwa w uprawie ryżu. Pola ryżowe wykorzystywane są pod uprawę roślin, które nie wymagają dużej ilości wody.	

- c) Zaznacz literą **P** prawidłowe dokończenie zdania a literą **F** – dokończenie nieprawidłowe.

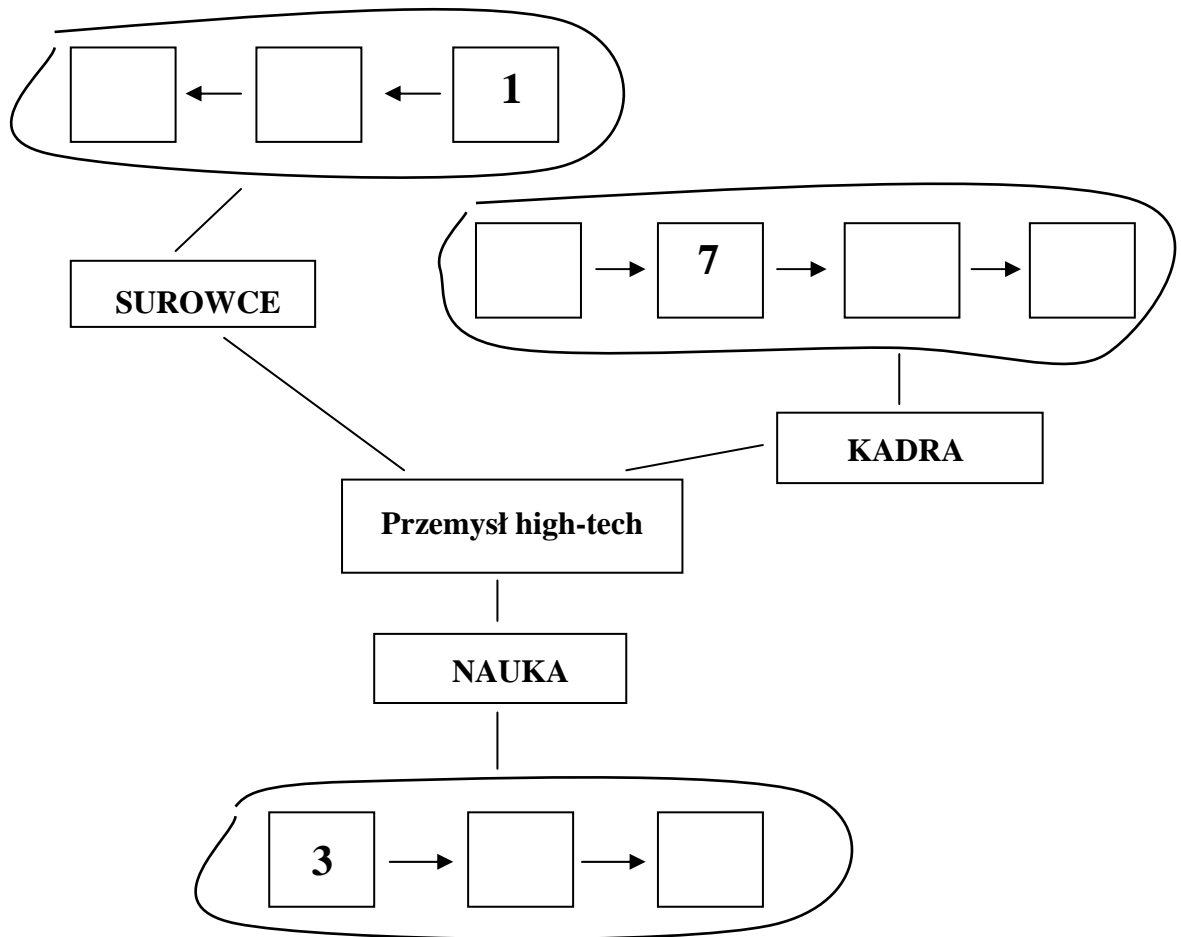
Uprawa ryżu w okolicach miejscowości Nanning związana jest:

z klimatem monsunowym strefy zwrotnikowej.	P	F
z okresem wegetacyjnym trwającym cały rok.	P	F
z sezonowym występowaniem opadów w ciągu roku.	P	F
z obfitymi opadami w ciągu całego roku.	P	F

Zadanie 16. (3 p.)

Uzupełnij mapę mentalną na temat wpływu wybranych czynników przyrodniczych i społeczno-kulturowych na rozwój przemysłu wysokiej technologii w Japonii. Wykorzystaj poniższe hasła wpisując na schemacie ich numery.

1. niewiele surowców mineralnych
2. duże nakłady na kształcenie
3. duże nakłady na badania naukowe
4. dobra organizacja pracy
5. import surowców
6. wysoka jakość produktów
7. wykwalifikowana kadra pracowników
8. oszczędność surowców i energii
9. wysoka wydajność pracy
10. nowoczesne technologie

Zadanie 17. (3 p.)

Uzasadnij twierdzenie „Brak wody jest jednym z czynników ubożenia ludności” podając trzy argumenty odnoszące się do sytuacji w Afryce.

1.

2.

3.

Zadanie 18. (2 p.)

Zaznacz obok poniższych zadań literę **P**, gdy informacja w zdaniu jest prawdziwa lub literę **F**, gdy jest fałszywa.

Pierwotna ludność Ameryki Północnej i Południowej ma pochodzenie azjatyckie.	P	F
Przodkowie Indian przedostali się do Ameryki przez Cieśninę Beringa tysiąc lat temu.	P	F
Afroamerykanie są potomkami Murzynów, którzy zostali przymusowo sprowadzeni z Afryki przede wszystkim do Stanów Zjednoczonych i Brazylii.	P	F
Europejczycy zaczęli napływać do Ameryki na przełomie XIV i XV wieku.	P	F
Obecnie w społeczeństwie amerykańskim wzrasta liczba przedstawicieli odmian mieszanych a liczba rdzennych mieszkańców maleje.	P	F
Do krajów o przewadze ludności pochodzenia europejskiego należą USA, Argentyna i Urugwaj.	P	F

Zadanie 19. (1 p.)

Wymień dwa czynniki przyrodnicze, które przyczyniły się do rozwoju przemysłu w regionie północno-wschodnim Stanów Zjednoczonych.

Czynniki przyrodnicze:

1.
2.

Wielki Obszar Przemysłowy